

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA OD NAVALA

Pravdou je, že nečítam kvôli sebazdokonaľovaniu. Čítam zo zvedavosti a záujmu. Najlepšia kniha je tá, ktorá vás pohltí.

Čítajte veľa a stanete sa expertom. Potom budete prirodzene viac inklinovať k teórii, konceptom, náučnej literatúre.

NÁUČNÁ LITERATÚRA:

David Deutsch: The Beginning of Infinity. Explanations That Transform the World

Nie je to najľahšie čítanie, ale urobilo ma múdrejším. [79]

Yuval Noah Harari: Sapiens. A Brief History of Humankind (slovensky: *Sapiens. Stručná história ľudstva*, Aktuell 2018)

História ľudského druhu. Pozorovania, výkladové rámce a mentálne modely, ktoré vás prinútiť pozrieť sa na históriu a svojich blízkych inak. [1]

Sapiens je najlepšia kniha za posledné desaťročie, akú som čítal. Na napísanie tejto knihy mal autor desiatky rokov a je plná skvelých myšlienok na každej strane. [1]

Matt Ridley: The Rational Optimist. How Prosperity Evolves (česky: *Racionální optimista*, Dokořán 2013)

Najbrilantnejšia a najosvietenejšia kniha, akú som za posledné roky čítal. Ridley napísal štyri z mojich dvadsiatich najobľúbenejších kníh. [11]

i Všetky knihy sú dostupné v anglickom jazyku, pokiaľ bola kniha vydaná v slovenskom, resp. českom jazyku, jej preklad je uvedený za originálnym titulom. V prípade, ak sa kniha v anglickej verzii dá kúpiť aj cez slovenského predajcu, uviedli sme hyperlink naň. Ak sa kniha na Slovensku priamo nepredáva, je uvedený link na amazon.com (pozn. vyd.)

Ďalšie knihy, ktoré napísal **Matt Ridley**. Matt je vedec, optimista a mysliteľ. Jeden z mojich obľúbených autorov. Prečítal som všetko, čo napísal, a plánujem to čítať znova a znova. [4]

→ **Genome: The autobiography of a Species in 23 Chapters**

(slovensky: *Genóm. Autobiografia človeka v 23 kapitolách*. Remedium 2004)

→ **The Red Queen: Sex and the Evolution of Human Nature**

(česky: *Červená královna. Sexualita a vývoj lidské přirozenosti*. Argo, Dokořán 2017)

→ **The Origins of Virtue: Human Instincts and the Evolution of Cooperation**

(česky: *Původ ctnosti*. Portál 2000)

→ **The Evolution of Everything: How New Ideas Emerge**

(česky: *Evoluce všeho. Jak malé změny přetvářejí svět*. Argo, Dokořán 2018)

Nassim Taleb: Skin in the Game

(česky: *Nasadit vlastní kůži*. Paseka 2019)

Najlepšia kniha, ktorú som čítal v roku 2018, vrelo odporúčam. Je v nej veľa skvelých myšlienok. Veľa dobrých mentálnych modelov a konštrukcií. Nassim má nekompromisné názory, ale má ich preto, lebo je geniálny, a to je v poriadku. Takže sa jednoducho preneste cez jeho nekompromisnosť a prečítajte si túto knihu, naučte sa koncepty. Je to jedna z najlepších biznis kníh, aké som kedy čítal. A našťastie sa netvári ako kniha o biznise. [10]

Nassim Taleb: The Bed of Procrustes. Philosophical and Practical Aphorisms

(česky: *Prokrústovo lože. Filozofické a praktické aforizmy*. Paseka 2018)

Toto je Talebova zbierka starovekých múdrostí. Známe sú aj jeho ďalšie knihy: **Black Swan** (česky: Černá labuť. Paseka 2011), **Antifragile** (slovensky: Antifragile. O veciach, ktoré prospievajú zo zmätku, Citadella 2014) a **Foiled by Randomness** (česky: Zrádná nahodilosť. Paseka 2013). Všetky sa oplatí prečítať. [7]

Richard Feynman: Six Easy Pieces

Základy fyziky vysvetlené jej najbrilantnejším učiteľom. Svojim deťom by som dal výtlačok kníh Richarda Feynmana *Six Easy Pieces* a *Six Not-So-Easy-Pieces: Einstein's Relativity, Symmetry, and Space-time*. Richard Feynman je slávny fyzik. Hlboko obdivujem jeho vystupovanie aj jeho chápanie fyziky.

Od Feynmana som čítal aj knihu *Perfectly Reasonable Deviations from the Beaten Track* a opakovane sa vraciam k čítaniu jeho biografie od Jamesa Gleicka: *Genius: The life and science of Richard Feynman*. [8]

Randall Munroe: Thing Explainer: Complicated Stuff in Simple Words

(slovensky: Veľký vysvetľovač. Zložité veci povedané jednoduchým jazykom. Ikar 2018)

Skvelá kniha Randalla Munroea (tvorca xkcd, vedecky orientovaného webového komiksu). V tejto knihe vysvetľuje komplikované pojmy od klimatických zmien cez fyzikálne systémy až po ponorky, pričom používa len tisíc najbežnejších slov v anglickom jazyku. Raketu Saturn Five nazval „Horechod 5“. Raketu nemôžete definovať ako vesmírnu loď alebo raketu. Je to samoúčelné. Hovorí „horechod“. Je to jednoducho vec, ktorá ide hore. Deti to chápu okamžite. [4]

Lewis Carroll Epstein: Thinking Physics: Understandable Practical Reality

Od tohto autora existuje ešte jedna skvelá kniha s podobným názvom *Thinking Physics: Practical Lesson in Critical Thinking*. Tieto

knihy si otváram stále. Na zadnej strane obálky sa mi páči jej popis: „Jediná kniha, ktorá sa používa na základnej aj na vysokej škole.“ A je to pravda. V knihách sú jednoduché fyzikálne hádanky, ktoré sa dajú vysvetliť dvanásťročnému dieťaťu aj dvadsaťpäťročnému študentovi fyziky. Všetky obsahujú základné znalosti z fyziky. Sú písané trochu záľudne, no každý sa dokáže dostať k odpovedi čisto logickým uvažovaním. [4]

Will a Ariel Durant: The Lessons of History

Toto je skvelá kniha. Milujem, akým prenikavým spôsobom sumarizuje veľké historické témy. A na rozdiel od väčšiny kníh o histórii je naozaj krátka a pokrýva veľa tém. [7]

James Dale Davidson a William Rees-Mogg: The Sovereign Individual: Mastering the Transition to the Information Age

Toto je najlepšia kniha, akú som čítal od čias Sapiens (aj keď oveľa menej mainstreamová).

Charlie Munger (ed. Peter Kaugman): Poor Charlie 's Almanack: The Wit and Wisdom of Charles T. Munger

Tvári sa ako biznis kniha, no v skutočnosti sú to rady Charlieho Mungera (z investičného fondu Berkshire Hathaway), ako prekonať samého seba a žiť úspešný a cnostný život. [7] [80]

Carlo Lovelli: Reality is Not What It Seems: The Journey to Quantum Gravity

(česky: *Realita není, čím se zdá*. Argo 2018)

Najlepšia kniha, akú som za posledný rok čítal. Fyzika, poézia, filozofia a história zabalené do veľmi prístupnej podoby.

Carlo Lovelli: Seven Brief Lessons on Physics

(slovensky: *Sedem krátkych prednášok o fyzike*. Tatran 2016)

Túto knihu som čítal najmenej dvakrát.

Pokiaľ ide o teóriu hier, popri hraní strategických hier si môžete prečítať tieto knihy: *The Compleat Strategyst: Being a Primer on the Theory of Games of Strategy* od J. D. Williamsa a *The Evolution of Cooperation* od Roberta Axelroda. [11]

KNIHY O FILOZOFII A SPIRITUALITE

Čítam čokoľvek od autora **Jeda McKenna**.

Jed chrlí surovú pravdu. Jeho štýl môže byť nepríťažlivý, ale jeho oddanosť pravde nemá obdoby. [79]

Theory of Everything (The Enlightened Perspective) – Dreamstate Trilogy

Jed McKenna's Notebook

Jed Talks #1 a #2

Čítam čokoľvek od autora **Kapila Guptu, MD**.

Nedávno sa Kapil stal mojím osobným poradcom a koučom. A to som človek, ktorý na koučov neverí. [79]

A Master's Secret Whispers: For those who abhor noise and seek The Truth... about life and living

Direct Truth: Uncompromising, non-prescriptive Truths to the enduring questions of life

Atmamun: The Path to achieving the bliss of the Himalayan Swamis. And the freedom of a living God.

Jiddu Krishnamurti: The Book of Life

(slovensky aj česky vyšlo viacero jeho kníh pod lokálnou transkripciou jeho mena: **Džiddú Krišnamúrti**)

Krišnamúrti je menej známy indický filozof, ktorý sa narodil na sklonku 19. storočia, no pre mňa osobne nesmierne dôležitý. Bol to

nekompromisný, priamy človek, ktorý v podstate hovoril, aby sme sa vždy pozerali na svoju vlastnú myseľ. Veľmi ma ovplyvnil. Jeho asi najlepšou knihou je Kniha života, čo sú zozbierané úryvky z jeho rôznych prejavov a kníh. [6]

Svojim deťom darujem výtlačky Knihy života. Poviem im, aby si ju prečítali, keď budú staršie, v mladosti im nebude dávať veľký zmysel. [8]

Jiddu Krishnamurti: Total Freedom

Táto kniha je vhodná pre pokročilých vo filozofii a spiritualite. Je to racionalistický sprievodca nebezpečenstvami ľudskej mysle. „Spirituálna“ kniha, ku ktorej sa stále vraciam. [1]

Herman Hesse: Siddhartha

(slovensky: *Siddhártha*. Petrus 2018)

Klasická kniha o filozofii, dobrý úvod pre niekoho, kto s touto témou začína. Z tejto knihy som rozdal viac výtlačkov ako z ktorejkoľvek inej. [1]

V podstate vždy opakovane čítam niečo od Krišnamurtiho alebo Osha. Sú to moji obľúbení filozofi.

[Aktualizácia: Teraz by som na tento zoznam pridal Jeda McKennu, Kapila Guptu a Schopenhauera.]

Osho: The Book of Secrets: 112 Meditations to Discover the Mystery Within

Väčšina meditačných techník je metódou koncentrácie a existuje naozaj mnoho meditačných techník. Ak si ich chcete prejsť niekoľko, vezmite do ruky Kniha tajomstiev od Osha. Viem, že má

v poslednom čase zlú povest', ale bol to celkom múdry človek. Táto kniha je prekladom starej sanskritskej knihy so 112 rôznymi meditáciami. Môžete vyskúšať každú z nich a zistiť, ktorá vám vyhovuje najviac. [74]

Osho: The Great Challenge: Exploring the World Within

Anthony de Mello: The Way to Love: The Last Meditations

(česky: *Cesta k lásce*, Cesta 2010)

Michael Singer: The Untethered Soul: The Journey Beyond Yourself

(slovensky: *Odpútaná duša*, Citadella 2013)

Marcus Aurelius: Meditations

(slovensky: *Myšlienky k sebe samému*. Thetis 2015)

Marcus Aurelius mi zmenil život. Ide o osobný denník rímskeho cisára. V čase, keď žil, bol pravdepodobne najmocnejší človek na zemi. Písal si denník a zrejme nikdy nečakal, že bude zverejnený. Keď otvoríte túto knihu, uvedomíte si, že mal tie isté problémy a tie isté duševné boje ako väčšina z nás; snažil sa byť lepším človekom. Práve tu si uvedomíte, že úspech a moc nezlepšujú náš vnútorný stav – stále na ňom musíme pracovať. [6]

Kamal Ravikant: Love Yourself Like Your Life Depends on It

(slovensky: *Miluj sám seba, akoby ti šlo o život*. Ajna 2020)

Bratovu knihu som skutočne čítal. Pripadá mi výstižne napísaná. (Toto je, samozrejme, neskrývané promo pre môjho brata). On je ten ozajstný filozof v našej rodine – ja som len amatér. V tejto knihe má skvelú vetu:

Raz som sa opýtal mnícha, ako našiel pokoj.

„Hovorím ‚áno‘“ povedal. „Na všetko, čo sa deje, poviem ‚áno‘.“ [7]

The Tao of Seneca: Practical Letters from a Stoic Master

Moja najpočúvanejšia audiokniha. Pre mňa najdôležitejšia audiokniha, akú som kedy počul.

Michael Pollan: How to Change Your Mind

Nedávno vydaná kniha od Michaela Pollana s názvom *Ako zmeniť svoju myseľ* je skvelá, mal by si ju prečítať každý. V knihe sa rozoberajú psychedeliká, ktoré môžu byť takou podvodnou pomôckou pri sebaopozorovaní. Drogy neodporúčam nikomu – všetko, čo potrebujete, dokážete dosiahnuť aj prostredníctvom čistej meditácie. Ak ale chcete urýchliť svoje napredovanie, psychedeliká sú na to vhodné. [74]

Bruce Lee: Striking Thoughts: Bruce Lee's Wisdom for Daily Living

(česky: *Bruce Lee – Umělec života*. Pragma 2002)

Znie to zvláštne, ale Bruce Lee napísal niekoľko skvelých filozofických kníh a práve táto je dobrým zhrnutím jeho osobnej filozofie.

Kahlil Gibran: The Prophet

(slovensky: *Chalíl Džibrán: Prorok*. Citadella 2014, Lindeni 2022)

Táto kniha je niečo ako novodobá poetická náboženská klasika. Na rovnakej úrovni ako klasické náboženské knihy Bhagavadgíta, Tao Te Ťing, Biblia a Korán je napísaná štýlom, v ktorom cítiť religiozitu a pravdu, no zároveň je veľmi prístupná, krásna, nenáboženská a nesektárska. Veľmi sa mi páči. Poeticky popisuje, aké sú deti, akí sú milenci, aké by malo byť manželstvo, ako by ste sa mali správať k svojim nepriateľom a priateľom, ako by ste mali pracovať s peniazmi, na čo treba myslieť vždy, keď musíte niečo zabiť, aby ste to mohli zjesť. Mal som pocit, že podobne ako veľké náboženské knihy ponúka hlboké, filozofické, ale aj pravdivé odpovede na najdôležitejšie životné problémy. Proroka odporúčam každému, či už ste veriaci, alebo nie. Či už ste kresťan, hinduista, žid alebo ateista. Je to krásna kniha a určite stojí za to, prečítať si ju. [7]

Na začiatku som čítal najmä komiksy a sci-fi. Potom ma zaujímala história a správy. Potom psychológia, populárna veda, technika.

Jorge Luis Borges: Ficciones

(slovensky: *Fikcie*. Artforum 2018)

Milujem tohto argentínskeho spisovateľa. Jeho zbierky poviedok *Fikcie* alebo *Labyrinty* sú úžasné. Pre mňa je jedným z najvplyvnejších autorov, ktorých som čítal a ktorý nepísal len filozofiu. Písal filozofiu spolu so sci-fi. [1]

Ted Chiang: Stories of Your Life and Others

(slovensky: *Príbehy vášho života*. Premedia 2017)

Moja v súčasnosti najobľúbenejšia sci-fi poviedka je pravdepodobne *Porozumieť* od Teda Chianga z tejto zbierky poviedok. Podľa titulnej poviedky *Príbeh tvojho života* bol v roku 2016 natočený film s názvom *Prvý kontakt* (v orig. Arrival). [1]

Ted Chiang: Exhalation

(slovensky: *Výdych*. Premedia 2020)

Rozjímanie o zázraku termodynamiky od najlepšieho autora sci-fi poviedok nášho veku.

Ted Chiang: The Lifecycle of Software Objects

Ďalšie majstrovské dielo sci-fi od tohto autora.

Neal Stephenson: Snow Crash

(česky: *Sníh*. Talpress 2007)

Sneh je úžasná, úžasná kniha. Nič podobné neexistuje. Táto kniha je liga sama o sebe. Stephenson napísal **The Diamond Age** (česky: *Diamantový věk*, Talpress 2007).

Isaac Asimov: The Last Question

(česky poviedka *Poslední otázka* vyšla v zbierke: *Velmistři SF 2*. Baronet 2002)

Túto poviedku neustále citujem. Ako dieťa som ju miloval.

Ktoré knihy teraz čítaš opakovane?

To je dobrá otázka. Počkaj, pozriem sa priamo do mojej Kindle aplikácie. Zvyčajne opakovane čítam nejaké knihy z oblasti vedy.

Teraz čítam knihu o mimetickej teórii **Reného Girarda**. Je to skôr prehľadová kniha, pretože som sa nedokázal preniesť cez jeho skutočné spisy. Čítam *Nástroje titanov*, knihu Tima Ferrissa o tom, čo sa naučil od tých najlepších.

Čítam knihu *Thermoinfocomplexity*. Je to vlastne kniha môjho priateľa Behzada Mohita. Práve som dočítal *Vplyv: Psychológia presvedčania*, alebo skôr by som mal povedať „preletel“ ju, od autora Roberta Cialdiniho. Nemyslím si, že som musel prečítať celú knihu, aby som pochopil pointu, ale aj tak bolo dobré prečítať si to, čo som prečítal. Je to skvelá malá kniha o histórii.

Momentálne čítam *The Story of Philosophy: The Lives and Opinions of the Great Philosophers* od Willa Duranta. Mám teraz malé dieťa, takže mám aj veľa kníh o výchove detí, ktoré používam skôr ako referenčný materiál než čokoľvek iné. Nedávno som prečítal nejakého Emersona a Chesterfielda. Mám tu knihu Leva Tolstého.

Alan Watts. Scott Adams. Nedávno som si znovu prečítal jeho knihu *God's Debris*. *Tao Te ťing*, jeden môj priateľ ju znovu číta, tak som sa tiež do nej pustil. Sú toho tony. Mohol by som pokračovať ďalej

a ďalej. Je tu Nietzscheho kniha. Je tu *The Undercover Economist* od Tima Harforda. Kniha Richarda Bacha *Illusions: The Adventures of a Reluctant Messiah* (česky). Je tu niekoľko kníh od Jeda McKennu.

Trochu Dalea Carnegieho. *The Three-Body Problem* od Cixin Liu. *Hľadanie zmyslu života* od Viktora E. Frankla. *Na počiatku bol sex* od Christophera Ryana. Veľa kníh.

Mimochodom, keď ľuďom rozprávam, ktoré knihy čítam, tak bežne dve tretiny čítaných kníh ani nespomeniem. Dôvod, prečo tie dve tretiny vynechávam, je ten, že sú trápne. Lebo neznejú ako dobré knihy na čítanie. Znejú triviálne alebo hlúpo. Koho to ale zaujíma? Nemusím každému hovoriť o všetkom, čo som prečítal. Čítam všetko, čo iní ľudia považujú za brak alebo dokonca za odsúdeniahodné. Čítam tiež veľa vecí, s ktorými nesúhlasím, pretože aspoň prispievajú k flexibilitě môjho myslenia. [4]

Vždy som utrácal peniaze za knihy. Nikdy som to nepovažoval za spotrebu. Pre mňa je to investícia. [4]

BLOGY

Niektoré z úžasných blogov dostupných na internete:

@KevinSimler-Melting Asphalt, <https://meltingasphalt.com/>

@farnamstreet-Farnam Street, signál vo svete plnom šumu, <https://fs.blog/>

@benthompson-Stratchery, <https://stratchery.com/>

@baconmeteor-Idle Words, <https://idlewords.com/> [4]

The Munger Operating System: How to Live a Life That Really Works od @FarnamStreet

Pravidlá, podľa ktorých treba žiť a prosperovať.

The Day You Became a Better Writer od Scotta Adamsa

Hoci od mladosti veľa píšem a píšem dobre, naďalej si otvárať tento blog a dávam ho do pozadia vždy, keď píšem niečo dôležité. Je taký dobrý. Používam ho ako základnú šablónu, ako dobre písať. Zamyslite sa nad názvom „Deň, keď ste sa stali lepším spisovateľom“. Je taký silný. V jednom malom blogovom príspevku vás Adams naučí, aké dôležité je prekvapenie, aké dôležité sú nadpisy, aké dôležité je byť stručný a adresný, prečo nepoužívať niektoré prídavné mená a príslovky a používať aktívny, nie pasívny hlas, atď. Tento jeden blogový príspevok môže navždy zmeniť váš štýl písania, ak zabudnete na svoje ego a poriadne ho absorbujete. [6]

Chcete sa stať múdrejšími za desať minút? Vstrebte toto: **Crony Beliefs** od Kevina Simlera.

Najlepší príspevok, ktorý som čítal k téme budovania kariéry: **Career Decisions** (v Silicon Valley/tech) od @eladgil

Harariho **Sapiens** vo forme prednášky/kurzu na YouTube.

Každá obchodná škola by mala mať kurz o teórii agregácie. Alebo sa to naučte od majstra na túto tému @benthompson (Twitter), najlepšieho analytika v technológiách.

Skvelé čítanie. **Quantum physics is not ,weird‘. You are weird – Think like reality** od Eliezera Yudkowského.

Povinné čítanie k tomu, ako viesť ľudí. **Lazy Leadership** od Andrewa Wilkinsona (@Awilkinson)

Bezbrehá múdrosť od človeka, ktorý sa sám vypracoval. Na stránke @EdLatimore je všetko, čo sa ambicióznym ľuďom oplatí prečítať.

Ak sa budete stravovať, investovať a myslieť podľa toho, čo vám prezentujú „správy“, skončíte výživovo, finančne a morálne na mizine.

ĎALŠIE ODPORÚČANIA

Účty na Twitteri, ako napr.:

@AmuseChimp (môj najobľúbenejší účet na Twitteri)

@mmay3r

@nntaleb

Art De Vany (na Facebooku)

Genialita existuje, len je nerovnomerne rozdelená. [4]

Rozhodne si prečítajte toto vlákno na Twitteri o „**intellectual compounding**“ od @zaoyang. [11]

Tiež existuje niekoľko naozaj dobrých grafických románov. Ak je to niečo, čo sa vám páči, tak napríklad: *Transmetropolitan* od Warrena Ellisa (česky: *Transmetropolitan*. BB/Art, 2012), *The Boys* od Gartha Ennisa, *Planetary* od Warrena Ellisa (česky: *Planetary*. BB/art 2013) a *The Sandman* od Neila Gaimana (česky: *Sandman*. Crew 2011–2016). Podľa mňa niektoré z nich patria medzi najlepšie umelecké diela našej doby. Vyrastal som na komiksoch, takže som voči nim pozitívne zaujatý. [1]

Rick a Morty (televízny seriál aj komiks)

Rick a Morty je najlepší televízny seriál (samozrejme podľa môjho názoru).

Stačí, keď si pozriete prvú epizódu, pochopíte. Ten seriál je niečo medzi *Návratom do budúcnosti* a *Stopárovým sprievodcom po galaxii*.

Komiks Rick a Morty (od Zaca Gormana) je rovnako inteligentný ako seriál. (česky vo vydavateľstve Crew 2019–2020)

Richard Hamming: You and Your Research

Nádherná esej, vrelo odporúčam prečítať si ju. Na prvý pohľad vyzerá byť napísaná najmä pre ľudí, ktorí sa zaoberajú vedeckým výskumom, no som presvedčený, že platí pre všetkých. Jednoduchá klasická esej o tom, ako robiť skvelú prácu. V mnohom mi pripomína to, čo hovorieval Richard Feynman, hoci si myslím, že Hamming to dokázal vyjadriť výstižnejšie ako ktokoľvek iný. [74]